SKÅNES KOMMUNER

Budget 2026

2025-10-27

Innehåll

Inledning ... 2
Organisation och ändamål ... 2
Budgetstruktur ... 2
Den medlemsfinansierade verksamheten ... 3
Budgeterade kostnader och intäkter ... 3
Resursfördelning inom verksamheten ... 4
Budgeterat underskott för den medlemsfinansierade verksamheten ... 5
Upphandlingar som finansieras av kickback ... 6
Budgeterade kostnader och intäkter ... 6
Budgeterat underskott för den kickback-finanseriade verksamheten ... 7
Extern finansiering via samverkansavtal och bidrag ... 7
Bidrag ... 8
Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer ... 8
Finansieringsmodell och resursprioritering ... 8
Ökade kostnader för digitala tjänster ... 8
Osäkerhet i upphandlingsverksamheten ... 9
Risk kopplad till indirekt finansiering ... 9
Ränteintäkter och pensionsfond ... 10
Utvecklingsambitioner och ekonomiska begränsningar ... 11

Bilagor

Sammanställning av budgetar

Budget Medlemsavgiften

Budget Upphandlat

Budget Samverkansavtal och Bidrag

Inledning

Organisation och ändamål

Skånes Kommuner är ett kommunförbund organiserat som en ideell förening. Förbundet är oinskränkt skattskyldigt och fungerar som ett serviceorgan för sina medlemskommuner genom att tillhandahålla tjänster, genomföra utredningar och föreslå lösningar inom olika verksamhetsområden. Medlemsavgiften från kommunerna betraktas som en serviceavgift – det vill säga ersättning för utförda tjänster – och redovisas som en skattepliktig intäkt.
Ändamålet med förbundets verksamhet beskrivs i stadgarna enligt följande:

- Vara en samlad kraft och en enad röst för medlemskommunerna
- Bedriva aktiviteter som skapar värde för medlemmarna
- Främja strategisk samverkan för medlemskommunerna

Budgetstruktur

Skånes Kommuners budget är uppdelad i 3 delar utifrån att verksamheten finansieras på olika sätt.

- Den medlemsfinansierade verksamheten
- Upphandlingsverksamhet finanseriad av kick-back
- Samverkansprojekt och statsbidrag

Det finns 4 bilagor till Budget 2026 - där en av bilagorna är en sammanslagning av de 3 budgeterna.

Den medlemsfinansierade verksamheten

Skånes Kommuners finansiering baseras på den modell som togs fram 2020 och började tillämpas 2021. Modellen utgår från dåvarande kostnader för kansliet samt kostnader för då befintliga samverkansavtal. Uträkningen resulterade i en medlemsavgift om 46,1 Mkr för 2021. I samband med införandet beslutades att förbundet skulle genomföra besparingar om 7% vilket innebar att medlemsavgiften justerades ned till 42,7 Mkr år 2022.

Enligt gällande överenskommelse ska styrelsen årligen, under våren inför kommande budgetår, besluta om indexering av medlemsavgiften.

Beslut ska baseras på SKR:s index för kommunal sektor. I mars 2025 uppgick SKR:s index för innevarande år till 0%. Styrelsen beslutade därför att inte genomföra någon indexering. Medlemsavgiften för 2026 blir därmed oförändrad jämfört med 2025 och uppgår till 47,5 Mkr.

Medlemsavgiftens storlek kommuniceras till medlemmar senast i september året före budgetåret. Fördelningen av medlemsavgifter mellan kommunerna sker utifrån antalet invånare per kommun den 1 januari året före budgetåret.

Budgeterade kostnader och intäkter

De gemensamma kostnaderna för förbundets verksamhet redovisas i budget för medlemsavgiften. Dessa kostnader uppgår till cirka 25 Mkr och omfattar bland annat lokaler, interna IT-system, personalomkostnader, pensionskostnader samt kostnader för ledning, styrning och administration. Förbundet tar ut en overheadkostnad om 320 tkr per anställd som inte finansieras via medlemsavgiften, beloppet är oförändrat sedan 2025. Detta bidrag till gemensamma kostnader beräknas till 8,3 Mkr.

I 2026 års budget utökas personalkostnader genom en ny tjänst inom kommunikation, där en del av tjänsten riktas till insatser inom SkåneVux. Tjänsten finansieras genom att förbundet inte budgeterar för externa konsulter inom HR och kommunikation (jämfört med budget 2025).

Budget för avdelningschef inom inköp och digitala tjänster förändras 2026, genom att 50% av kostnaden övergår till att bli kickbackfinansierad. Detta eftersom resursen bedöms vara en direkt kostnad för avtalen.

I budget för medlemsavgiften ingår även övriga intäkter om 8,8 mnkr.

- Regionens andel av finansiering av KEFUS verksamhet samt KEFUS intäkter för konferenser (1 780 tkr)
- Ersättning för kommuner utanför Skåne för deltagande i gymnasiesamverkan (1 000 tkr)
- Intäkter för konferenser inom FoU skola (300 tkr)
- Vidareförmedlade kostnader till kommunerna från Inera AB och Region Skåne (5,7 Mkr) vilka består av antal HSA-poster och Siths-kort kommunerna använder, samt kommunernas delfinansiering av regionens system ”Mina planer”.

Totalt uppgår den budgeterade medlemsfinansierade verksamheten till 64 580 tkr för 2026, jämfört med 63 700 tkr för 2025. Ökningen om 880 tkr är inte tillräcklig för att täcka förväntade löneökningar (3% från 1 april), vilka beräknas bli 1 200 tkr.

Resursfördelning inom verksamheten

Behovet av förstärkta resurser inom de strategiska områdena *hälsa, social välfärd och omsorg* samt *utbildning och arbetsmarknad* har ökat under året.

- **Hälsa, social välfärd och omsorgs** budget förstärks med en enhetschef, till följd av ett växande antal direktrapporterande medarbetare till avdelningschefen. Ytterligare rekryteringar förväntas ske i samband med uppdrag kopplat till regeringens satsning på ökad kunskapsstyrning inom äldreomsorg, där Skånes Kommuner har en central roll som RSS-

samordnare.
Det har under 2025 funnits en tillfällig tjänst om 50% för att se över HS-avtalet. Detta uppdrag slutförs under 2025 vilket innebär att resurs frigörs. 50% av strategisk resurs gällande kravställning och kvalitetsuppföljning inom sociala tjänster omfördelas och flyttas till direkta kostnader för upphandling. Tjänsten finansieras framöver via kickback, eftersom resursen bedöms vara en direkt kostnad för avtalen.

- **Utbildning och arbetsmarknads** budget har förstärkts med en utbildningsledare på grund av fler deltagande i gymnasiesamverkan samt ett ökat behov inom FoU-samverkan. Dessutom utökas kommunikatörsresursen för att hantera det redaktionella ansvaret för SkåneVux:s webbplats.

Budgeterat underskott för den medlemsfinansierade verksamheten

Under 2026 betalar förbundet del två av den inträdesavgift som krävs för 37 kommuners anslutning till Indras gymnasievalssystem. Den första delen betalades 2025. Avgiften om 5 Mkr 2025 och 3 Mkr 2026 innebär att ett budgeterat underskott uppstår i den medlemsfinansierade verksamheten.
Underskottet finansieras genom uttag av eget kapital, vilket möjliggörs tack vare tidigare års ackumulerade överskott. Detta gör att planerad verksamhet kan genomföras i sin helhet även under 2026.

Från och med 2027 kommer ansvaret för antagningssystemet INDRAs förvaltning av gymnasievalet att övergå till Inera AB. Det kommer innebära en årlig driftskostnadsökning. Eftersom eget kapital inte kan användas för att täcka löpande driftskostnader, kommer förbundet inför 2027 att behöva omfördela resurser inom den medlemsfinansierade verksamheten.

Upphandlingar som finansieras av kickback

Budgeterade kostnader och intäkter

Skånes Kommuner genomför ombudsupphandlingar inom sociala tjänster och hjälpmedel samt inom telefoni, pensionsadministration, flygfoto och post där samtliga upphandlingar finansieras via kickback. De budgeterade intäkterna för 2026 uppgår till 17,6 Mkr, vilket är i nivå med prognostiserade intäkter för 2025. Det innebär att 2026 blir det andra året i rad med lägre intäkter än 2024, då intäkterna var 1,4 Mkr högre.

Avtalsområdet sociala tjänster står för cirka två tredjedelar av förbundets totala kickbackintäkter. Det är inom det området som intäktsminskningen skett.
Den exakta orsaken till nedgången är inte helt klarlagd. Förseningar i tecknade avtal har förekommit, men eftersom avtalen är utformade så att kickback även ska betalas efter att avtalsperioden löpt ut, bedöms detta inte vara hela förklaringen. En möjlig orsak är minskad omfattning av avrop från kommunerna jämfört med 2024.

Förbundet saknar idag ett IT-system som möjliggör systematisk uppföljning av avropsvolymer per kommun och avtal. I stället bygger rapporteringen på uppgifter från leverantörerna. Sedan 2023 sker uppföljning av kostnader och intäkter per avtal, men någon längre historisk jämförelse finns inte.

Avtalen inom sociala tjänster har blivit alltmer komplexa och resurskrävande till följd av samhällsutvecklingen -exempelvis missförhållande i verksamheter och förekomst av välfärdsbrott. Kraven på att säkerställa att endast seriösa aktörer tecknar avtal samt behovet av löpande avtalsuppföljningar har ökat. Mellan 2015 – 2020 avsattes i genomsnitt 2,4 årsarbetskrafter till uppföljning inom området – idag behövs väsentligt fler resurser inom avdelningen.

Budgeterat underskott för den kickback-finanseriade verksamheten

Avtalsområdet sociala tjänster budgeterar för ett underskott om cirka 5 miljoner kronor under 2026. Sammantaget innebär det ett budgeterat underskott för hela den kickbackfinansierade upphandlingsverksamheten om 3,4 Mkr 2026.
Upphandling finansierad via kickback har ett upparbetat eget kapital om cirka 5 Mkr, vilket planeras täcka det beräknade underskottet för året.
För att möta det ökade resursbehovet inom sociala tjänster höjdes kickback-nivån från 0,75% till 1,2% i samband med det nya samverkansavtalet 2024 – 2030. Intäktsökningen förväntas dock få effekt först från och med 2028. Det innebär att det ser ut som om förbundet kommer att behöva planera för att använda eget kapital även under 2027 för att upprätthålla nuvarande organisering.

Extern finansiering via samverkansavtal och bidrag

Samverkansavtal

Vård- och omsorgscollege

Vård- och omsorgscollege (VO-College) organiseras via Skånes Kommuner och är ett samarbete mellan arbetsliv, utbildning och facklig organisation inom vård och omsorgs hela verksamhetsområde.
Avtal om samverkan för insatser att främja barn och ungas hälsa
Yrkesresan
Processledare inom God och Nära Vård
Samarbetsavtal för att kartlägga behovet av ett sekundärt samverkansavtal mellan de skånska kommuner, med målet att möjliggöra fritt sök till vissa utbildningar inom kommunal vuxenutbildning."
Samarbetsavtal region Skåne – SkåneVux

Bidrag

Riktat statsbidrag till Skånes Kommuner i dess egenskap av RSS.

Kunskapsbaserad äldreomsorg

Socialtjänstens omställning

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Finansieringsmodell och resursprioritering

Den finansieringsmodell som infördes 2020 har delvis bidragit till en mer sammanhållen och förutsägbar finansiering för både kommunerna och förbundet. Modellen har möjliggjort effektiviseringar, förändringar och ökad förståelse för de regelverk som gäller för ett förbund som drivs som en ideell förening.

Den strategiska inriktningen för 2024 – 2027 har medfört att resurser styrts mot prioriterade områden *hälsa, social välfärd och omsorg* samt *utbildning och arbetsmarknad*. Samtidigt har neddragningar gjorts inom områden som digitalisering, miljösamverkan och nätverk med begränsad koppling till strategisk inriktning. Störst besparing har skett inom förbundets gemensamma OH-struktur, särskilt inom HR och kommunikation samt intern service och lokalkostnader.

Ökade kostnader för digitala tjänster

Förbundet har tidigare flaggat för förväntade kostnadsökningar på grund av upphandlingar och investeringar i digitala system. Förväntad kostnadsökning kan delvis hanteras med hjälp av avsättningar till eget kapital.
Från och med 2027 bedöms även driftskostnader för system inom gymnasiesamverkan öka väsentligt. Dessa ökade kostnader måste rymmas inom ordinarie budget, viket innebär att resurser behöver omfördelas inom den medlemsfinansierade budgeten.

Osäkerhet i upphandlingsverksamheten

Den kickback finansierade upphandlingsverksamheten budgeterar för underskott både under 2026 och 2027. Det upparbetade egna kapitalet om cirka 5 Mkr beräknas i stort sett förbrukas under denna period.

Bedömningen är att verksamheten kan nå en budget i balans 2028, men de intäktsprognoser som ligger till grund är osäkra. Intäkterna beror ytterst på hur mycket kommunerna väljer att avropa från avtalen. Den pågående utredning kring ägarstrukturen för VoB kan också påverka framtida kickbackintäkter. Förväntade volymer bygger på kommunernas antagande – det finns dock inga garantier för att dessa realiseras. Om verksamheten inte når break-even till 2028 kan det bli aktuellt med effektiviseringar eller interna ”lån” av eget kapital från medlemsfinansierad verksamhet.

Risk kopplad till indirekt finansiering

Cirka 30 % av förbundets OH-kostnader finansieras idag via bidrag från verksamheter som inte omfattas av medlemsavgiften. När dessa samverkansavtal löper ut försvinner motsvarande finansiering, vilket innebär en betydande ekonomisk risk.

Därutöver medger inte de statliga bidrag som erhålls under perioden 2025 – 2027 någon täckning för OH-kostnader. Det innebär att dessa kostnader måste bäras av medlemsavgiften.

Ränteintäkter och pensionsfond

Under 2023 och 2024 har förbundet placerat likvida medel på räntekonto, vilket genererat ränteintäkter i storleksordningen 2 – 3 miljoner kronor per år. Dessa intäkter har haft positiv påverkan på förbundets resultat.
Ränteläget är dock inte lika förmånligt under 2025, varför budget för innevarande år bygger på en mer försiktig prognos om 900 tkr. Bedömningen för 2026 är osäker, men det är sannolikt att ränteintäkterna blir ännu lägre.

Förbundet budgeterar aldrig med ränteintäkter som en förutsättning för verksamheten, men det är viktigt att vara medveten om att en betydande del av överskotten de sista två åren kan härledas till dessa intäkter.

Förbundet har en pensionsfond som förvaltas av SKR. Fonden är avsedd att täcka hela pensionsskulden, vilken beräknas av KPA. Det finns möjlighet att göra avsättning till fonden upp till ett värde motsvarande 125 procent av skulden. Förbundet har under åren gjort extra avsättningar när ekonomiskt utrymme funnits. Både fondens värde och pensionsskulden varierar över tid. Under 2023 och 2024 översteg fondens värde skulden, vilket innebar att budgeterade pensionsavsättningar inte behövde genomföras vid årets slut. Den gynnsamma värdeutvecklingen har därmed bidragit till lägre pensionskostnader och ett förbättrat resultat för förbundet.
Det är dock viktigt att notera att fonden inte är försäkrad. En nedgång på den finansiella marknaden kan påverka fondens värde negativt. Om värdet skulle understiga 100 procent av skulden, är förbundet skyldigt att täcka mellanskillnaden.

Utvecklingsambitioner och ekonomiska begränsningar

Gynnsamma förhållande under 2023 och 2024 samt tydliga prioriteringar och effektiviseringar har gett möjlighet att utöka och satsa på de strategiska områdena inom *hälsa, social välfärd och omsorg* och *utbildning och arbetsmarknad* samt bygga upp en buffert i form av eget kapital.

I en medlemsfinansierad organisation växer ofta utvecklingsambitioner i takt med behov och engagemang men finansieringen hänger inte alltid med. Det krävs tydliga prioriteringar, ibland även att säga nej till goda initiativ. I 2026 och 2027 års budget kommer förbundet behöva använda sig av eget kapital både inom den medlemsfinansierade verksamheten och den kickbackfinansierade verksamheten. Det innebär noga övervägande och prioriteringar inom befintlig organisation om förbundet ska förändra i befintlig verksamhet eller ta på sig nya uppdrag som medför kostnadsökningar inom nuvarande finansieringsmodell.